

ábrázolók. De a tömeget mégis csak nevelni kell és ha általánossá lesz a giccskultusz, ha irodalmi babérokat, akadémiai pálmát hoz a giccs, akkor az intelligens publikumot elriasztjuk az igaz nemzeti problémáktól.

Szomorú lenne, ha a nemzeti megújulás csak giccseket tudna termelni és ha filozófiában, műveltségben és alkotó tehetségben előljáró írónk háttérbe szorulnának a népszerű mesteremberek mellett. Az „irredenta“ mozgalom a nemzet legkiválóbbjainak szellemi fegyvereivel induljon harcba. A nemzeti téma jelentse az irodalom haladását, mint ahogy Petőfi, Arany és Ady idejében jelentette.

(Budapest.)

Garázdá Péter.

CSODABOGÁR.

Egyik negyedrangú poétánkról, aki mint öblőshangú szónok és nagy tekintéllyel föllépő politikus lett népszerűvé, az *Uj Nemzedék* fatális sajtóhibával egybekötött kritikát közölt:

...Szeme nagy eszmékre irányul, hangja a lelkesedéstől vesz szárnyat s bizonyos ünnepiességgel cseng, kívált ha arról énekel, amit a legszentebbnek tart: a h a s á r ó l.

*

A *Napsugár* című folyóirat megszűnt. Ezt a szomorú tényt, amit már mult számunkban kívánatosnak jeleztünk (*Széphalom* 1929 : 144), a következő országos körlevél jelenti be:

A *Napsugár* igen tisztelt előfizetőihez és olvasóihoz. Történelmi regénytrilógiám első két művének megírása után az ősmagyar élet ismertetésére kellett kitérnem, mert e két mű elleni támadások nyilvánvalóvá tették a mai szellemi életnek az ősmagyar élettel és nagysággal szemben való szinte teljes tudatlanságát. Ezért indítottam két évvel ezelőtt a „Napsugár“ folyóiratot is. Az ismertetések a komolyan magyarnak vehető közönség körében fogékonyságra is találtak. Azonban ez oly nemzeti kisebbség, vérrel szerzett és fenntartott hazánkban, de megannyira nem is az ezer éven át lelkileg elnyomított mai nemzedéken fordul meg turáni magyarság jövő sorsa és nagysága, hogy ezek miatt nagy harmas művem befejezését tovább nem halaszthatom. Szüneteltetni fogom tehát a „Napsugárt“ addig, míg a „Róma—Bécs—Mohács“ c. négykötetes történelmi regényemet megírom, vagyis mintegy 2 évig. Természetes, hogy ha a turáni rokónaink hamarabb jönnek a romlás alul felszabadításunkra, akkor azonnal ismét időszerű lesz (sic) rám nézve is a nemzeti vallás ügye. Akik 1929-re a folyóiratra előfizettek, azoknak szíves értesítését kérem: fenntartják-e további igényüket a „napsugár“-ra, vagy az előfizetés visszaküldését kívánják? Nagy munkám írása alatt sem nem levelezek, sem senkit nem fogadok. Esetleges támadásokat pedig figyelmen kívül hagyok, mert rólam rosszat csak gazember s lekicsinylőt csak teljesen törpe lélek mondhat és ilyenek csak ostobák hihetnek el.

Gödöllő, 1929. Tavasz ünnep hava. Hazafias üdvözlettel: Szépvízi Balázs Béla, Gödöllő, Királytelep.

Legyen szabad hinnünk, hogy a *Napsugár* elmúlásában némi csekély része a *Széphalom*nak is volt.

*

Kolozsvári hír szerint Szomori Dézső egy erdélyi ujságírónak kijelentette, hogy Móricz Zsigmond még a házmestere sem lehetne, Karinthynak pedig még azt sem engedné meg, hogy a cipőjét befűzze. A kolozsvári riporter szerint a Mester még azt is kijelentette, hogy ha egy jó könyvet akar olvasni, előbb megírja, aztán elolvassa. Erre a fejedelmi nyilatkozatra Karinthy még humorosabb választ adott, mélyen fájlalva, hogy Szomori kifűzött cipőben jár és még azt sem engedi meg, hogy befűzze, pedig — ő, Karinthy — már többször szeretne volna . . .

Móricz Zsigmond nem válaszolt a házmesterségi ajánlatra. Nyilván arra gondolt, hogy kikíri a maga háza előtt seperjen.

(Szeged.)

G. P.

LEVELESTÁR.

Vakablak. A darab annyira érdektelen, sőt fizléstelen, hogy kritikát sem érdemes írni róla. — *Nem élhetek szárazkőbász nélkül.* Irodalmunk legkiválóbb évészakértője kétségkívül Móricz Zsigmond. Egyik novellájának hőse addig eszik gombócot, míg megpukkad. Legújabb sületlenségében egy egész fölvonást azzal tölt meg, hogy a nőszereplők bialtejet isznak, a férfi-hős pedig szárazkőbászt eszik. És a közönség jóétvágygal fogyasztja ezt a szellemi táplálékot. — *Hadimúzeum.* A vers kommentálásába nem bocsátkozunk, de a magyarság elleni bűnnek tartjuk, ha valaki egy Ha cíker nevű, magyarul író és magyar állampolgár verselőről azt állítja, hogy nem magyar. — *Poquelin Ker. János.* Darabjával, sajnos, nem foglalkozhatunk, mert a Botcsinálta Doktorok Egyesülete sajtóportáridítana kritikánk miatt. — *Nem közölhetők.* A tudós macskája: az Akadémia előzetes tiltakozása miatt. Anyám tyúkjá: a Tyúktenyésztők Országos Szövetségének cenzurája következtében. Az énlakásom: izgatás a háziurak ellen. A kérvők: az Agglegényegylet és az Ügyvédi Kamara sértőnek találja. Zalán útása: a cseh nagykövet elutazniék. Csizmás kandur: a Cipőfelsőrészkészítők . . . — *Otthagytá a hivatalt és attól kezdve csak az irodalomnak élt.* Tragikusnak tartjuk a tehetséges író öngyilkosságát. A Baumgarten-díjnál valóban lehetett volna rá is gondolni. Egypár anyagilag is „beérkezett” író helyett . . . De másrésztől ideje volna már leszámolni azzal a romantikus babonával, hogy lehet otthagyni a hivatalt és az irodalomnak élni. Több esetben történt az utóbbi időben, hogy egészen bizonytalan „tehetségű” és gondos szülei által biztos állásba helyezett fiatal emberek a Múza hívó szavát követve „szabad” pályára léptek. Ezek aztán ne panaszkodjanak, ha nyomor várja őket. Vannak Budapesten művészklubok, ahol tucatszámra lehet látni munkanélküli és tehetségtelen „írókat”, akik prófétának képzelik magukat és szídják a társadalmat, hogy nem tartja el őket. Elvégre mi jogon követelik ezek a bakkkasztal melletti poéták, hogy semmi egyéb foglalkozásuk ne legyen, mint kávéházban-ülés és rossz versek faragása? Csak a tehetség érdemel védelmet és az irodalmi értéket fölfedezi a Pénz is, mert érdeke a Pénznek, hogy magához kösse a tehetséges író.